Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

Marica Twerin

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Lausunto 6.6.2018

Asia: Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi epäterveistä kaupan käytännöistä yritysten välisissä suhteissa elintarvikeketjussa (UTP-direktiivi) (U 29/2018)

Pyydettynä lausuntonaan Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää kohteliaimmin seuraavaa:

Epäterveitä käytäntöjä elintarvikeketjussa esiintyy EU-laajuisesti, myös Suomessa. Elintarvikeketjussa maatalousyrittäjä on heikoin lenkki. Päivittäistavarakauppa on erittäin keskittynyt Suomessa. Kahdella suurimmalla kauppakeskittymällä on yli 80 prosenttia markkinoista. Käyttämällä ostajavoimansa päivittäistavarakauppa on onnistunut siirtämään omia riskejään ja kustannuksiaan muille osapuolille ketjussa. UTP-direktiivissä on ansiokkaasti kirjoitettu auki, miten päivittäistavarakaupan neuvotteluvoima toimii ja miten se vaikuttaa koko ketjun läpi. Jo kilpailu- ja kuluttajaviraston alkutuotantoselvityksessä (2013) kerrottiin suoraan, ettei maatalousyrittäjä pärjää päivittäistavarakaupan eikä teollisuuden kanssa.

MTK pitää erittäin myönteisenä, että EU-tasolla annettaisiin direktiivi koskien epäterveitä kauppakäytäntöjä. Direktiivi jättää jäsenvaltioille riittävän harkinnanvaran, että jokaiseen maahan saataisiin toimivin ratkaisu.

Suomessa valmistellaan elintarvikemarkkinalakia. MTK:n mielestä Suomen ei kannata jäädä odottamaan direktiivin lopullista versiota vaan edetä omassa lainsäädäntöhankkeessaan. Lainsäädäntöämme voidaan sitten, mikäli tarpeellista, muuttaa vastamaan uutta direktiiviä.

MTK:n näkemyksen mukaan lainsäädännön ja elintarvikevaltuutetun katvealueelle jäisi työsarka myös vapaehtoisuuteen perustuvalle lautakunnalle, mikäli tämä olisi elintarvikeketjun yhteinen tahtotila.

MTK:n yhtyy valtioneuvoston kantaan koskien soveltamisalaa. Valtioneuvoston kannan mukaan soveltamisalaa tulisi laajentaa kattamaan elintarvikkeiden myynti pieniltä yrityksiltä myös vähintään keskisuurille yrityksille. Maatalousyrittäjät ovat useimmiten mikroyrityksiä eli erittäin pieniä yrityksiä.

MTK:lla ei ole muuta lausuttavaa U-kirjelmästä.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK ry

Marica Twerin
lakimies